

Zhodnocení růstového potenciálu regionu Moravskotřebovska a Jevíčka

Simona Nárožná

Univerzita Pardubice, Fakulta ekonomicko-správní, Studentská 84
532 10 Pardubice, Česká republika, NarožnaS@seznam.cz

Title (EN):

Evaluation of the growth potential of the region

Klíčová slova (CZ):

region
Moravskotřebovsko a Jevíčko
SWOT analýza
regionální rozvoj

Keywords (EN):

region
Moravskotřebovsko a Jevíčko
SWOT analysis
regional development

Abstrakt (CZ):

Článek se zabývá zhodnocením růstového potenciálu regionu Moravskotřebovska a Jevíčka. Práce se pokouší nalézt určitá doporučení pro tvorbu strategie dalšího rozvoje regionu. Pro vypracování určitého doporučení, byla provedena SWOT analýza regionu na základě charakteristiky regionu. Uvedena SWOT analýza vystihuje a zaměřuje se na rozvojové aktivity a problémy regionu.

Abstract (EN):

This paper deals with evaluating the growth potential of the region Moravskotřebovsko a Jevíčko. This work attempts to find some recommendations for creating a strategy for further development of the region. For the development of specific recommendations were made SWOT analysis of the region based on the characteristics of the region. Commissioned captures the SWOT analysis and focuses on development activities and problems of the region.

Nahlízet na dnešní společnost můžeme z několika různých pohledů. Při pohledu prostorového uspořádání společnosti v souvislosti s osídlením a sídelní strukturou na určitém území dojdeme k závěru, že jedním ze základních kamenů prostorových vztahů, procesů a jevů vybrané společnosti, je právě její příslušný region. **Cílem článku je zaměření se na region Moravskotřebovska a Jevíčka s cílem zhodnotit jeho růstový potenciál.**

Region Moravskotřebovsko a Jevíčko je region s relativně vysokou mírou nezaměstnanosti, převažující zemědělskou výrobou, slabší infrastrukturou a s populací, která ubývá a má tendenci stárnout.

Tento region má výhodu v určité „polohové perifernosti“ – je umístěn na okraji okresu Svitavy, organizačně spadá do Pardubického kraje a leží také na území Moravy. Z hlediska krajského uspořádání se nachází na pomezí Pardubického, Olomouckého a Jihomoravského kraje. Centra regionu jsou Moravská Třebová a Jevíčko, která jsou spádovými centry obcí spadající do celkového území regionu.

Veškerá pozornost regionu ohledně jakéhokoliv zlepšení či rozvoje, by měla směřovat právě do těchto center Moravská Třebová a Jevíčka, neboť celkové umístění regionu může na základě již zmíněného zlepšení či rozvoje v území, poskytnout svým místním obyvatelům, návštěvníkům z širšího okolí a různým podnikatelským subjektům, různé možnosti pro jeho využití.

V roce 2010 čítal tento region 27 119 obyvatel na rozloze 41 729 ha. V rámci věkových profilů zaznamenává tento region úbytek osob v předproduktivním věku a nárůst počtu starších osob. Z hlediska technické infrastruktury má region dobré napojení na regionální silniční a dálnkové trasy, především na silnic I/35, která propojuje města Moravská Třebová, Svitavy, Litomyšl a silnic II/372 propojující města Brno, Letovice, Chlum, Jevíčko, Chornice. Mezi nejdůležitějšími silnicemi v rámci technické infrastruktury jsou silnice II. a III. třídy, které navazují na komunikace místního významu. Tyto zmíněné silnice jsou ale ve špatném technickém stavu nebo technicky a kapacitně ve srovnání s dnešními standardy nedostačené, což negativně ovlivňuje celkovou průjezdnost regionu a také bezpečnost. Největším impulzem v rámci zlepšení jak už technické infrastruktury, tak i v rámci rozvoje regionu, je vybudování rychlostní silnice R43, která by měla spojit dálniční tah D1 u Brna s plánovanou rychlostní komunikací R35 mezi Hradcem Králové a Olomoucí, která je bohužel nyní ve fázi příprav.

V rámci ekonomické struktury regionu, kde je stále ještě dominantní postavení zemědělské hospodaření, došlo od roku 1991 k velkým změnám zahrnující jednak privatizaci podniků, tak i úbytek pracovních příležitostí, rozštěpení bývalých státních podniků, růst nezaměstnanosti a naopak také i nárůst malých a středních podniků. Velkým impulzem v tomto směru byl příliv zahraničních investorů, zvláště v Moravské Třebové a v Jevíčku. Cestovní ruch je v tomto regionu velmi na nízké úrovni. Mezi hlavní nevýhody řadíme nízkou nabídku ubytovacích zařízení, malou propagaci různých kulturních akcí a aktivit pro volný čas, žádné využití pro cykloturistiku, atd. Co se týče kulturního dědictví, Moravská Třebová a Jevíčko představují jakési kulturní a architektonické dědictví. V regionu se také nacházejí různé zajímavé kulturní a architektonické památky, avšak menšího významu. Tudíž cestovní ruch představuje pro region určitou možnost rozvoje a zviditelnění.

Na základě malého shrnutí regionu je uvedena SWOT analýza (viz. následující tabulka) daného území, kde jsou vyzdvihnuty určité přednosti regionu a zdůrazněny také slabé stránky, který tento region omezují.

Tabulka 1 SWOT analýza regionu Moravskotřebovska a Jevíčka

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • centrum Moravská Třebová, Jevíčko • dobré přírodní a půdní podmínky pro zemědělství • geografická poloha – oblast Malá Haná, Boskovická Brázda, Bouzovská vrchovina • minimální zátěž emisí • vysoká kvalita ŽP • investice do ochrany ŽP • kulturní a architektonické dědictví • potenciál cestovního ruchu na památky • integrovaná regionální doprava 	<ul style="list-style-type: none"> • špatný stav silnic II. a III. tříd • umístění regionu mezi třemi kraji a na okraji okresu Svitavy • určitý charakter venkova • chybí stabilita spojená s dlouhodobým osídlením obyvatel • nutnost denní vyjížděky obyvatel za prací, škol a dalších aktivit • nízká úroveň kvalifikace nezaměstnaných • omezená železniční doprava • nízká a nerozvinutá úroveň cestovního ruchu spojená s malou propagací regionu • nedostatek volných pozemků pro nové investory
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • nízká úroveň mezd • volná pracovní síla • stimulace celoživotního vzdělávání • výborná pověst regionu u investorů • příliv zahraničních investorů • možnost využití „brownfieldů“ • výstavba R 35, R 43 • rostoucí ekonomická aktivita • podpora kvalitního bydlení • rozvoj turistiky 	<ul style="list-style-type: none"> • rostoucí nezaměstnanost • klesající tendence v počtu obyvatel • nízká porodnost • zvyšující se počet starších obyvatel • odchod mladých lidí do větších měst • neustále se zhoršující stav silnic II. a III. tříd • výstavba R 35, R 43 z hlediska ŽP • další chátrání „brownfieldů“

V rámci doporučení je pro region důležité podpořit rozvoj malého a středního podnikání, neboť podnikání má pro tento region velký význam z hlediska vytvoření soutěživého nebo konkurenčního prostředí a zajištění ekonomického růstu. Aby se zde rozšířilo zmíněné podnikání, musí být v regionu také zmodernizovaná technická infrastruktura, neboť doposud je v tomto směru region dosti zanedbaný (zmíněné silnice II. a III. tříd technicky i kvalitativně nedostačující). Rozvoj podnikání v tomto regionu by také umožnilo snížit nezaměstnanost, neboť celkový podíl nezaměstnaných je v tomto regionu dosti vysoký. Z vysoké míry nezaměstnanosti a z nízké úrovně mezd je nutné v tomto regionu udělat přednost a nalákat na ně nové investory z hlediska velkého počtu uchazečů o zaměstnání, kteří budou i ekonomicky výhodní v rámci mzdových nároků. Další krok, který by vyřešil místní nezaměstnanost je přesunutí velkých podniků převážně z větších regionálních měst do oblastí Jevíčka a Moravskotřebovska. Tento krok např. už započala společnost REHAU, s. r. o., která přesunula část své výroby z Moravské Třebové i do Jevíčka a zajistí tím zhruba pro místní obyvatele 200 nových pracovních míst.

Dalším impulzem ať už v rámci rozvoje regionu, tak i přilákání investorů a snížení míry nezaměstnanosti, je výstavba zmiňovaných rychlostních komunikací R 35 a R 43, které by daly regionu lepší spádovost, která je v tomto umístění regionu nepostradatelnou součástí celkového rozvoje. Region se může stát také atraktivní díky nabídce různých turistických a kulturních příležitostí.

Tento krok region už započal v rámci zviditelnění kulturních památek do Olomoucké regionální karty, která může přivést nové návštěvníky do koutů tohoto regionu. Důležité je také zviditelnění propagace regionu nejen na místní úrovni, ale také na republikové úrovni, neboť v rámci turistiky síla regionu spočívá převážně v oblasti kulturních památek. Mezi dalšími kroky, který region z hlediska této problematiky započal, je zviditelnění nabídky turistických a kulturních akcí v rámci Českomoravského pomezí a Destinační společnosti Východní Čechy.

Cílem článku bylo zhodnotit růstový potenciál regionu Moravskotřebovska a Jevíčka, jakožto regionu, který z hlediska hodnocení zaostává a má určité rezervy, avšak na druhé straně v sobě skrývá potřebný potenciál pro vhodný regionální rozvoj.

Prostřednictvím charakteristiky regionu se vypracovala SWOT analýza, jako nástroj k určení silných a slabých stránek, příležitostí k rozvojovým aktivitám regionu a omezení hrozeb, které region mohou negativně ovlivnit v rámci jeho vývoje.

Souhrnným doporučením pro region Moravskotřebovska a Jevíčka je potřeba vytvářet vhodné podmínky pro malé a střední podnikání, je důležité také zmodernizovat silnice II. a III. tříd a snažit se prosadit výstavbu rychlostních komunikací R 35 a R 43, které jsou pro tento region určitým impulzem pro zvýšení viditelnosti a spádovosti regionu.

Dalším doporučením je snížit v regionu nezaměstnanost a udělat z této slabé stránky příležitost pro nové investory z hlediska velkého počtu uchazečů o práci a levné pracovní síly. Příliv nových investorů je dalším hnacím motorem regionu, stejně tak jako přesunutí velkých podniků nebo alespoň část jejich výroby do center Jevíčka a Moravskotřebovska.

Dalším doporučením je zlepšení propagace regionu v rámci různých turistických a kulturních nabídek, neboť tento region spatřuje z hlediska turistiky svoji sílu především v architektonických památkách. Nejdůležitější částí, jak by se regionu a obyvatelstvu dařilo, je vzájemná spolupráce v rámci širšího průzkumu pro zjištění potřeb obyvatel a také spolupráce na úrovni státní správy a samosprávy.

Seznam literatury:

- [1] FIKEJZ, Radoslav; VELEŠÍK Vladimír; *Historie a současnost podnikání na Svitavsku, Litomyšlsku, Poličsku, Moravskotřebovsku a Jevíčku*. 1. vydání. Žehušice: Městské knihy, s. r. o., 2003. 207 s. ISBN 80-86699-14-5.

Internetové zdroje:

- [1] Region MTJ; *Region Moravskotřebovska a Jevíčka*. [online]. Dostupné na: <<http://www.regionmtj.cz/>>.
- [2] Region MTJ; *Strategický plán rozvoje MTJ*. [online]. Dostupné na: <<http://www.regionmtj.cz/svazek-obci/strategicky-plan-rozvoje/>>.